

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. s. Tieri externe 12 fl. v. s. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Annu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 2.

Brasiovu 18/6 Ianuariu

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

De langa Cibinlu 31 Dec. v. 1870.

Meditatiuni in ajunulu anului nou 1871.

Amu ajunsu in pragulu unui anu nou; anulu vechiu cu t6te reminiscentiele lui placute neplacute se numormenta in oceanulu eternitatiei si remane proprietatea istoriei; ce e dreptu anulu degia espiratu va reman6 pururea memorabilu in istoria 6meimeii, fiinduca a fostu f6rte bogatu de evenimente, — evenimente, care voru av6 consecuentia de mare importantia pentru s6rtea pop6reloru; ursit'a a voitu c6 d6ue dintre cele mai de frunte natiuni se se lupte pre m6rte si vi6tia, un'a spre a satisfac6 unei ambitiuni de domnire si latire teritoriale, alt'a spre a-si aper6 ecistinti'a, spre a-si aper6 focalariulu seu, cum si spre a conserv6 clenodiele cele scumpe ale libertatii, culturai si civilisatiunei, — clenodii, care numai in timpu de pace potu prosper6. Amu ajunsu dicu, c6 in seculu, ce se dice alu luminiloru, se vedemu versanduse atatu sange scumpu omenescu, de care trebuie se se infricos6sca orice anima nobila petrunsa de semtiulu demnitatii omului si alu umanitatiei. Intru adeveru, anulu degia espiratu, e plinu de invetiaturi seri6se, din care potu prea multu inveti6 natiuni, pop6re si domnitori.

D6r' inmormentarea unui anu vechiu si inceperea unui anu nou ne face, c6 se ne indreptamu cugetarea n6stra si asupra sortiei natiunei n6stre, cautandu orisicum cu ingrijiare la viitoriu, carele nu scimu ce ascunde in senulu seu, ca-ci este acoperitu cu unu velu, prin carele mintea omen6sca, nici cea mai agera, nu p6te strabate, inse totusi, d6ca e dreptu, ce dice istoria, ca trecutul si presentele croiesce si d6 directiune viitoriului, atunci nu e de prisosu, se aruncamu o privire fugitiva si preste trecutul natiunei n6stre: Trecutul natiunei de si in parte considerabila tristu, totusi, chiaru acelu trecutu, ne p6te sierb6 de unu documentu invederatu, cumca atare natiune, care a fostu in stare a suport6 calamitatile atarui trecutu nefavoritoriu, trebuie se aiba multa putere de vi6tia, multa vitalitate, prin urmare e capace de vi6tia si va av6 viitoriu, de si inca p6te pocalulu suferintieloru ei nu s'a implutu pre deplinu, deci traimu in sperantia firma, ca si natiunea romana, de si astadi inca nu se bucura de unu presente multumitoriu, totusi dupa semnele ei de vi6tia va av6 vi6tia, va av6 viitoriu, d6r' de sene se intielege, ca viitorulu mai multu s6u mai pucinu stralucitu va depinde dela activitatea, ce o va desvolt6 natiunea n6stra pre t6te terenurile vietiei publice, politice, sociali si literarie etc. etc.

Candu o natiune pre terenulu celu lunecosu alu politicei nu p6te inaint6 dupa dorintia, atunci mai remanu destule alte terenuri deschise, mai remane unu campu destulu de vastu pentru activitate, activitate pre terenurile culturai si civilisatiunei. Cultur'a e putere si vi6tia, natiunea culta nu p6te dispar6.

Cugetandu deci in aceste momente solene la sortea natiunei n6stre i dorimu, c6 se-si d6 t6ta silinti'a a inaint6 in t6te ramurile culturai. Fii natiunei n6stre celi destinati de providentia, a conduce si a direge sortea natiunei, se lucre, din t6te puterile si cu t6ta ocaziunea pentru desteptarea si luminarea poporului, c6 astfelu natiunea se se lumineze si se vina la conscientia de sene; se inainteze, se prospereze, — se lucramu deci cu toti, c6 in t6te comunele, se se redice scoli bune popularie, bine proviedute, cu docenti apti, capaci si bine dotati, — se lucramu in concordia frati6sca si solidaritate spre a ne intemei6 scoli agronomice, comerciale si industriale, se desteptamu poporulu c6

se-si d6 fii la meserii si la totu feliulu de ocupatiuni, ce inaint6za cultur'a si asecur6za buna starea materiale; se ne infientamu sc6le de midiolocu, intielegu gimnasia catu de numer6se, scoli reali, cum si scoli inalte, intielegu celu pucinu o academia romana de drepturi, ca-ci o natiune fara de unu atare institutu nu p6te av6 nimbulu cuvenitu unei natiuni valor6se; se ne fundamu totu feliulu de reuniuni, bance de creditu etc.; ca-ci „virtus unita valet“, er6 devis'a unui domnitoriu alu patriei n6stre, se sprijinimu cu energia reuniunile si asociatiunile nationali, ce le avemu degia, c6 astfelu a cele cu atatu mai bine se p6ta corespunde sublimeloru misiuni, se sprijinimu materialmente si spiritualmente orice productu literariu, scientificu si cu deosebire diurnalistic'a romana, carea are frum6s'a problema de a tien6 in evidentia continua evenimentele si faptele dilei, — pline de invetiatura, — si care ne suntu c6 nescari inainte mergatori in afacerile n6stre nationali si ne dau unu sucursu puternicu, c6 se ne potemu orient6 in t6te situatiunile si sistemele, de o influentia importanta pentru sortea si viitoriulu nationalu, 6ca aceli factori, cari dupa parerea n6stra potu garant6 viitorulu si prosperarea unei natiuni, 6ca aceli factori, cari in interesulu natiunei n6stre, amu dor6 se fia imbracisati cu totu zelulu, cu t6ta energi'a si caldur'a de t6ta suflarea roman6sca, — ca-ci acesti'a potu fi scutul celu mai securu alu unei natiuni in dilele ei de suferintie si restriste, si istoria ne arata, cumca o natiune culta, civilisata p6te cad6, d6r' caderea aceleia tiene numai catuva timpu, ca-ci o natiune culta 6ra se redica mai intenerita si mai vingi6sa, c6 fenicele din cenusi'a sa. Aceste suntu in lineamente scurte meditatiunile n6stre, cu care intramu in noulu anu 1871. — R. . .

Din campulu resbelulu.

In totu timpulu decursulu resbelulu presentu s'a pipaitu manier'a prusiana de a micis6ra perderile sale si a retac6 aventurile franceze. De cate ori n'au fostu armat'a franceza de Loire sferimata de totulu si candu colo, 6 vediuramu inaintata in ofensiva pana la Vendome. Acum, d6ca scirile dela Versailles nu se incumeta a mai rumpe una lance asupra gen. Chancy, ca armat'a lui ar' fi nimicita, dupa batali'a dela 11 pe t6ta lini'a loarica, apoi trebuie se tienemu, ca cu t6ta invingerea ce o depredica germanii la le Mans, nu le pre merge bine nici lor; 6r' d6ca comparamu scirile cele mai prospete dela Bordeaux si Versailles din 16 Ian., apoi trebuie se credemu, ca germanii in sudu se prigonescu si ei intrara intr'o strimtorare strategica in sudvestu.

Dela Brusel'a 14 Ian. se scrie in continuatiune, ca gen. Chancy s'a retrasu din Le Mans catra Laval, fara a fi impetitu de prusiani, ca perderile prusianiloru in aceste 4 dile au fostu mari, cu t6te, ca si francesii au suferitu mari perderi; d6r' gen. Chancy numai dupa o bataia inversiunata de mai multe 6re s'a retrasu din Le Mans.

Versailles 16 Ian. „Principele Fridericu Carl (oficialu) reporta din Le Mans, ca francesii s'au retrasu parte la Laval, parte la Alencon si ca in dilele cele ferbinti din 6 pana in 12 Ian. au caditu 16 mii francesi prinsu in manele lor si au rapitu 12 tunuri, mai multe mitralese, 6 locomotive si 200 carra; d6r' adauge, ca „perderile din ambe partile in morti si vulnerati se suie la unu numeru necredibile!“ 6ca de ce nu se rep6rta, ca armat'a franceza 6r' e nimicita, — fiinduca ea tocma si acum gonesce pe germani in sudu, dupa strategic'a pusetiune ce o lu6. 6ca:

Bordeaux 16 Ian. (oficiale). Generalulu Locointre telegraf6za din Nevers, unde Loire se impreuna cu apa Ni6re, ca prusianii fura a treia 6ra alungati din Gien (directiunea catra Parisu) si orasiulu f6 ocupatu de francesi, 6r' prusianii se retraseru susu la Montargis.“

Gen. Chancy telegraf6za din Orleans (?), ca anteposturile prusiane se apropia de orasiulu acesta si se ast6pta atacu. Apoi in fine rep6rta catra regimu asia: „Eu amu facutu t6te dispositiunile, pentruc6 armat'a mea se respinga pe dusmani.“

— Germanii inca adever6za intr'o depesia din „Gien 16 Ian., ca gen. Rantzau, ce st6 cu armat'a la Briare langa Loire f6 atacatu de francesi mai numerosi, inse se smulsera printre ei (si fugira la Montargis?), casiuandu francesiloru perderi simtibile.“ —

La Parisu in 15 Ian. Esira francesii in mare numeru la 2 6re dimin6ti'a catra lini'a sacsoniloru, alta esire catra Lebvirget, ambele esiri pusera la spaima pe germani cu infricosiat'a canonada, sub care se facura din forturile, cele ce nu prea respunde la bombardarile nemtiloru, cari dicu, ca au respinsu victoriosu ambele esiri, inse dupa lupta se retragu ei din propusu, si apoi nentii o numescu ac6sta victoria. —

Bombardarea forturiloru a mai raritu si din partea prusianiloru. Se voru fi ostenitu dumniloru.

In Parisu toti ast6pta victoria armeloru republicane, c6 si republicanii din departemente, cari abia ast6pta se imbraciosieze pe eroii parisiani.

In nordu gen. Faidherbe (cetesce Federb) primi mereu ajut6ria si acum reincep6 ofensiv'a asupra prusianiloru, dupa sciri din 15 Ian. din Ba-peaume. Belgiulu a postatu la margini unu corpu observatoriu, din caus'a seri6seloru evenimente, ce se petrecu in Franci'a.

In orientu. Bordeaux 15 Ian. Gen. Bourbaki insciintiaza, ca castiga pe di ce merge totu mai multu terenu, si ca eclerorii au luat V-soul; 6r' din

Versailles 16 Ian. (ofic.) se scrie, ca gen. Werder rep6rta din Breவில், p6te in nordu de Vesoul la Vauvillers, ca l'au atacatu in 15 Ian. patru corpuri cu multa artileria, f6rte infocatu, inse fura rebatute pe t6ta lini'a, perd6 inse 400 fetiori si batai'a tien6 dela 9 dimin6ti'a pana la 6 s6r'a.

D6ca francesii propasiescu in ofensiva, ei au vinitu la o putere impuit6ria, cu t6te, ca tradarea las6 pe republica mai fara aparatori; d6r' candu leulu lui Schiller, poporulu democrat, se dest6pta din somnu, vediendu-si ferele ce i se faurescu si catu-siele, cari i se pregatescu pentru sclavia de catra despotismulu tiraniei: atunci elu face minuni, cum dreptu dice „Pester Lloyd“, ca nici armat'a cea ce st6rce pungile si sudorile civiloru, nu p6te tien6 degetu cu elu. 5 luni sangera Germani'a intr6ga, voindu a omori spiritulu de libertate; si entusiasmulu eroiloru libertatii le amenintia cu mormentu. — Dinastiele si regimele lor potu invetia de aici, ca armatele lor nu suntu in stare a da securitate tronuriloru, d6ca pop6rele ele nu voru fi multi-mite cu tractarea si drepturile acele, pentru cari la casu de resbelu se se p6ta entusiasma. —

Depesiele „Monitorului“ Romaniei suna:

„Bordeaux 10 Ian. O cercularia a ministrului de resbelu notifica prefectiloru se ecsecute imediatu decretulu, care ordona infintiarea depou-

rilor pentru instruciunea artileriei si a gardei nationale.

Le Havre 13 Ian. Unu detasiementu prusianu a atacatu pe gardii nationali mobilisati.

Bourneville 13 Ian. Mobilisatii au restatu cu eroismu dera s'au retrasu.

Londonu 13 Ian. Prim'a siedintia a conferintiei dela Londonu este ficsata pentru Marti, 17 Ianuariu, la 1 ora.

Bordeaux 13 Ian. Gen. Chancy telegrafeza dela Mans in 12 Ian. ser'a, ca miscarile de retragere incepute sunt organizate astfel, ca ele ocupa o noua linia, ceea ce va permite trupelor de a se reforma si a reincepe operatiunile.

Bordeaux, 13 Ian. Se vestesce din Parisu in 11 Ian. diminția: O protestare in contra bombardarei Parisului, subscrisa de toti membrii guvernului apararei nationale, se va tramite tuturor guvernurilor. —

Congresulu besericescu greco-orientale.

(Urmare.)

Dep. G. Popa ca referinte, luandu cuventulu, dice, ca candu s'a esmisu comisiunea scolaria din sinulu congresului, a capetatu ca materialu unu operatu inca dela congresulu trecut din an. 1868.

Dupa ce s'a constituitu acesta comisiune alegundu-si de presedinte pre Dr. Vasiciu, a luat operatulu predatu comisiunei in desbatere, si a aflatu, ca de acela astadi nu ne mai potemu folosi, pentruca situatiunea causelor scolastice este schimbata prin legea de instruciunea publica adusa din partea legelatiunei tierii in anulu 1868 si prin alte circumstantie. — Totusi noi am vediatu, ca trebuiesce ceva facutu in asta directiune. — Comisiunea luandu cauzele **scolarie** inainte le-au impartitu in doua parti in partea administrativa si in partea didactica.

Incatu pentru cuprinsulu acestui operatu, comisiunea au fostu de acea convingere, ca de asta data se si estinda activitatea sa numai asupra partii administrative a afacerilor scolari, lasandu partea a doua sinodeloru eparchiali, ca acestea se-si formeze o instruciune precum o voru afla de bine. — Intouza oratorulu, ca congresulu nici nu i cu putentia a se ocupa cu lucruri asia de amerunte. — Luandu numai partea administrativa, amu facutu, dice densulu, acestu operatu si cauta se marturisimu, ca amu tienutu socota si la influintiele esterne, care altminte sunt neindreptatite, dera noi nu poteamu discute asupra lor.

Multe se afla in acestu operatu, prin urmare, care nu ne placu dera amu cauta se le primimu, cum sunt.

In fine, dice oratorulu, comisiunea a propusu acestu operatu numai de unu provisoriu, din doua cauze; una ca se vedemu, ca cum se voru exprime sinodele eparchiali asupra lui, si a doua cauza a fostu, ca referintiele dir afara sunt schimbatiöse si efemere. — Densulu recomanda primirea acestui operatu din partea congresului.

Dep. Babesiu: Eu ascultandu cu atentiune propunerea comisiunei si deslucirea data din partea referintelui, marturisescu, ca necesitatea, de care au fostu condusa comisiunea la lucrarea acestui operatu o recunosc si eu si trebuie se o recunoscemu cu totii. — Privindu operatulu propusu, adeveratu, ca nu corespunde dorintieloru mele, nu nici in generale si nici in speciale. — Nu voi se me inmitu in detaiu. — Comisiunea s'a aflatu in necesitatea impusa de legislatiunea din afara si s'a acomodat prescripteloru articulu de lege 38 din 1868 si numai acolo s'au abatutu, unde a socotitu, ca noi avem dreptu de a ne face instruciunea pentru scolele nostre. — Amu observatu, ca la unele puncte este ceva lacuna, care ar trebui suplinita. — Asiu voi dera inainte de tote, se vedemu deca este de lipsa, ca pre acestu proiectu de lege se lu tractamu din punctu in punctu se lu primimu fara desbatere speciale.

Eu credu, ca necesitatea de estu feliu de instruciune este evidente. — Pentru scolele nostre trebuie se facemu ceva indata; si fiinduca noi nu potemu fi in stare se facemu desbatere speciale din firu in peru; si fiinduca suntemu constrinsi de necesitate, me inovescu si eu se primimu propunerea comisiunei in meritu „en bloc“ cu acelu adausu, ca se potu totusi face unele modificatiuni mici in acesta propunere.

Alta asi dori, ce conferintia n'a indreptatu si comisiunea au lasatu afara. — Se introducemu noi acesta propunere ca lege? (voci: ca lege), me temu, dice oratorulu, ca deca vomu dice, ca o primimu de o lege pentru instruciune si o introducemu ca atare in vietia, veti vede, ca nu satisface si din nou ve veti plange. — Pentru acea eu asi lua o de o instruciune catra sinodele eparchiale cu acea inviatiune, ca congresulu nostru presente, din restingerea legilor tierii, ne sentienduse in stare a compune astadi o lege definitiva regulatória de invetiamentu, sentienduse constrinsu, pe catu timpu nu se voru modifica legile tierii, sentienduse indetoratu a le observa, afla cu cale a recomanda sinodeloru eparchiali acestu proiectu de regularea invetiamentului, ca sinodele eparchiali fiacare se-si desbata dupa parerea si impregiurari sale si se lu adopteze si primisca in scole facundu venitoriului congresu referada, ca acela la timpul se se pota vota sub impregiurari mai favorabili o lege definitiva. Acesta este ide'a mea fugitiva.

In fine atragu atentiunea la unele puncte ale comisiunei, care deca le vomu primi „en bloc“, atunci amu primitu ceva ce nu pricepem.

Dep. Macelariu: In catuva suntu contra propunerei lui Babesiu si pornescu toema din acelea puncte de necesitate, care ne au constrinsu pre noi, ca se nu ne departamu dela acestu locu, pana nu vomu face ceva si in asta directiune. — Deca noi vomu recomanda acestu operatu sinodeloru eparchiali, ca acestea se lu desbata si adopteze dupa impregiurari, atunci n'amu facutu nimica. — Eu suntu de acea parere, ca noi se primimu „en bloc“ acestu operatu „modo provisoriu“ in intraga provinci'a metropolitana, ca se adoptamu unu ce din congresu. — Incatu pentru unele modificari neessentiale ce ar' fi se se faca intr'ensulu, n'amu nimica in contra, inse modificari esentiale nu potemu face si cugetu, ca ne intetiesce si timpul se nu fimu cu scrupuli mari.

Dep. Ioanovicu: Eu numai la acea intrebare voi se facu observare, ca deca congresulu nostru ar' primi acestu operatu de o lege provisoria, atunci trebuie se se substerna Maiestatei Sale spre sanctionare; dera deca nu vomu acesta substernere, atunci nu ne remane altu modru, fara se primimu propunerea lui Babesiu, ca se lu recomandamu numai sinodeloru eparchiale, ca ele se lu adopteze dupa impregiurari.

Dep. Gaetanu: Eu suntu de opiniunea lui Babesiu, ca proiectulu acesta, se nu se primisca ca o lege, ca-ci atunci amu lucra contra convingeriloru nostre. Proiectulu acesta cuprinde in sine mai multe dispositiuni din legile legislatiunei din afara. Candu vomn' fi noi in acea placuta positiune se potemu paralisa acesta sila, atuncia vomu dice, ca cele mai multe dispositiuni din proiectulu acesta se se lase afara.

Necesitatea dictéza, ca se ne damu silintia se nu ni se inchida scolele.

P. eppu Popasu nu pote fi de acordu cu dep. Macelariu, ca-ci realizarea multoru dispusetiuni din acestu proiectu aterna dela buna vointia si potintia a poporului nostru, care aici s'au trecut cu vederea, si care ca porunca nu se potu primi.

Dep. Babesiu si formuléza propunerea sa in scrisu in tipulu secente:

„Congresulu avendu in vedere restringerile, ce i le impune in acestu obiectu legea tierii; si in angustulu acestoru restringeri, considerandu proiectulu propusu de comisiune de unu posibilu, ca pre atare din indemnulu necesitatii pré urgente lu primisce spre a lu recomanda sinodeloru eparchiale, ca se lu introduca conformu impregiurariiloru din fiacare eparchia; ora votarea unei legi definitive in acesta materia o sustienu pentru impregiurari mai favorabile.

Ref. G. Popa dice, ca parintii legiuitori din congresulu anului 1868 au lasatu scolele neorganizate. Nu vré se dica, ca au facutu onóre. Au venitu apoi sinodele eparchiale si anume sinodulu eparchiale alu Aradului au amanatu alegerea comisiunei insarcinande cu afacerile scolari de Mercuri pana Mercuri si candu s'a alesu comisiunea acesta s'au amanatu sinodulu (miscare.)

La congresulu din 1868 s'a amanatu organizarea scoleloru pana la congresulu venitoriu. Sinodele inca au amanatu acesta cauza. — Acuma congresulu acesta era se amane lucrarea acesta asia de urgente pentru poporulu nostru la sinodele eparchiali. — Acesta este dupa parerea referintelui unu „circulus vitiosus“. — Conformu stat. org. trebuie se avemu o instruciune uniforma pentru intraga provinci'a metropolitana; si doresce, ca acestu operatu se se primisca aici in congresu, si se nu se lase numai sinodeloru eparchiali, ca ele se lu in-

trouca dupa impregiurari. Densulu recomanda acestu proiectu congresulu spre acceptare.

Dep. Babesiu reflectéza, cumca densulu tote motivele comisiunei le au pretiuitu de cele mai bune, si n'a facutu in meritu motiune contraria propunerii comisiunei.

Presedintele: Audiendu parerile unoru oratori, cari s'au esprimitu in privintia operatului de sub cestiune si pre catu amu potutu se me orientezu, mi asi lua si eu voia se facu o mica motiune, care suna in urmatoriulu tipu: Congresulu primisce provisoriu proiectulu comisionale despre unu regulamentu in privintia regularei invetiamentului si lu recomanda sinodeloru eparchiali, spre a lu pune in lucrare si a refera apoi congresulu venitoriu despre vitalitatea acestui proiectu.

Dep. Nemesiu cugeta, ca s'ar poté primi si motivarea din propunerea lui Babesiu.

Dep. Babesiu le innoiesce sustienendu propunerea sa, cu adausulu propusu de Esc. Sa, ca sinodele se refereze despre vitalitatea proiectului.

Mai antai se pune la votare propunerea dep. Babesiu prin sculare, care rejicienduse, se redica la vigóre de conclusu propunerea Esc. Sale.

Acestu proiectu se primisce dupa pucine modificatiuni propuse din partea dep. Babesiu la §§ 13, 18 si 75, „en bloc“.

In asemenea modu s'a primitu si proiectulu pentru arondarea protopresbiteratelor, care merge intr'acolo, ca congresulu constatéza necesitatea de a se aronda protopresbiteratele cu respectu la numeru sufleteloru si referintiele teritoriale. — Numerulu sufleteloru pentru unu protopresbiteratu ar' fi se se ficseze dela 20 mii minimulu pana la 40 mii suflete.

(Va urmá.)

Relatiune

despre starea invetiamentului poporulu in comitatulu Clusului, pre anulu 1869/70.

(Urmare.)

b) Timpulu frecuentarei, afara de cetatea Clusului la catolici si reformati se incepe in Octobre, la romani in Novembre, si in mai multe locuri se inchia in Martiu, Aprile, — acolo unde autoritatile besericesci ieau lucrulu mai strictu, in Maiu, — ba amu observatu vreo cateva casuri, ca si inceputulu lui Iuniu; — sub timpul de frecuentare inse suntu la serbatori mai mari, precum si in urm'a trebuintieloru economice ale poporului, si ferii; — **aceea inse**, cumca dispusetiunile legii in asta privintia nu se observa, o amu observatu in mai multe locuri.

c) Cumca sub timpul de frecuentare, cum frecutéza cei oblegati la invetiamentu scolele, se vede din conspectulu de mai susu.

Antistiele comunali, arata in pucine locuri aplecare oficiosa, de a introduce mesurile silnice prevedute in lege spre validarea oblegamentei de frecuentare, chiaru si la requisitiunea ce le facemu, — nici chiaru pentru timpulu ernei nu corespundu de alta parte **senatele** scolastice confesionali, acolo, unde suntu, — si autoritatile eclesiastice, in cele mai multe parti, **nu desvolta** energi'a recruta (onóre esceptiuniloru) pre langa instruciunea publica.

d) Localitatile de scola in cea mai mare parte nu corespundu cerintieloru legii si sanitatii, suntu scole, umede si in comparatiune cu numerulu oblegatiiloru de frecuentare, strimte; asia, catu deca acea ar' frecuentá cu diligentia pretensa priu lege, incaperile in cea mai mare parte nu ii ar' poté cuprinde; mai cu séma nu se afla spatiulu prescriu prin lege dintre prunci, de cate 8—12 petióre, si in genere nu se afla scola, care nu ar' recere largire si straformare, — gradine mai preste totu nu suntu; — gimnastica nicaiurea, apoi mobilatur'a nu numai, ca in celea mai multe locuri este in stare primitiva, — ba in mai multe locuri chiaru si lipsesce de totu; precum si, poti dice (in comune) mai de totu lipsescu si cartile de invetiamentu; de aici apoi resulta departe aceea, cumca prunculu si dupa unu invetiamentu de 3—4 ani abia cetesce; era alte obiecte de invetiamentu nu invetia; unu astfelu de resultatu slabu apoi nu este in stare se marésca aplecarea la invetiatura, fara numai se o scadia. — De aici

e) urméza de sene, cumca obiectele de invetiamentu pretinse prin lege numai ici cólea se propunu si clasele prescise nu se infintieza.

f) Aici are apoi a influentia esentiale lips'a cea mare a invetiatoriloru cualificati, — onóre si aici esceptiuniloru, — dera se afla si de aceea, cari abia s'au pututu redica la conceptulu generalu alu culturei, dera asta clasa este si salarisata reu; mai

multi capata numai salariulu de cantoru, éra pentru invetiare unu didactru, pre carele in cea mai mare parte nu lu platescu si nu potu scóte.

II. Scaderile cele mai evidente ale invetiamentului poporalu sunt chiarificate in cele enumerate cu privire la comitatu, si se -mi fia ertatu ale recapitulata specificce:

1. In 42 comune (!) nu este nici o scóla, si din pruncii oblegati in este comune la frecuentare, fórté pucini cercetéza scólele comuneloru vecine, ce adeseori, mai cu séma in timpulu de érna, din caus'a seraciei si a caliloru rele, ba chiaru si din punctu de vedere alu umanitatei, este chiaru si cu neputintia.

In 136 comune incaperile scóleloru, séu din caus'a strimtórei, séu din alte defecte, au lipsa ori de a fi cladite din nou, ori de a fi strafornate, — ca-ci altmintrea séu nu suntu in stare de a cuprinde pre oblegatii la invetiamentu, — séu le periclitéza sanetatea, éra invetiamentulu lu face cu neputintia.

2. Lips'a simtita a factoriloru invetiamentului cualificatu, care -si afla fundamentulu mai cu séma in salariulu celu slabu si impreunarea oficiului de invetiatoriu in mai multe locuri cu cela cantoralu, ba suntu casuri, unde chiaru si cu **celu de clopotariu** (?), de unde apoi acesta cariera, pre langa dotatiunile de facia nu are putere atragátoria.

3. Defectulu principalu este: neamblarea celoru oblegati la scóla; mai multe motive au aicea influinti'a lor. Reportulu nostru, nu numai ca nu este aplecatu de a jertfi pentru scóle, si mare parte nu dau materialu invetiamentului, adica nu voiescu asi dá pruncii la scóle; ma chiaru si referintiele neregulate ale proprietatii au influinti'a sa aici: — pastorirea viteloru prin prunci, carea nu numai ca retrage pruncii dela scóla, ci conversatiunile varie, amortiescu in pruncu progresulu moralu castigatu in scóla, éra adeseori sémena in elu sementi'a decadintiei.

4. Ingreunéza caus'a invetiamentului ne securanti'a esecutarei oblegamentului de frecuentare. — Cine se i silésca dupa lege, si se aplice pe-depsele? O intrebare deschisa acésta, pre carea pracsea pana acuma nu a deslegat'o in modu multumitoriu.

5. O ingreunéza in multe locuri lips'a de interesare, din partea acelora, cari suntu in prim'a linia chiamati a o inaintá, — unu fenomenu acesta tristu si desu, aprobatu prin praxe. —
(Va urmá.)

Lapsiulu ung. 9 Ian. 1871.

(Fragmentu dintr'o scrisória.) . . . Acuma fia de ajunsu atata, spunenduve, ca ministr. culteloru asta primavéra a sistatu subventiunea scólei data pre 5 ani. Ordinariatulu gherlanu, facia cu scól'a — nu scimu ce pasi a facutu, — si astfelu invetiatorii acestei scóle acuma de 8 luni n'au capatatú nici unu cruceriu din competintiele lor. Ba ce e mai multu, la acésta scóla cu 4 clase, stamú acum numai doi insi!

Facut'amú rogari la ordinariatu, la metropolitulu in Blasiu, la oficialatulu comitatense in Desiu, la ministeriu in privinti'a sustinere: si esoperarei de a o sustiené, inse tóte insedaru, si asia scól'a de aici cá institutu de crescere pentru inaintarea moralitatei, relegiositatei si culturai nationale cauta se inceteze.

In fine ve marturisescu, ca amú de cugetu a face pre scurtu istoriculu acestei scóle, si apoi alu dá la lumina, cá se se védia, cine a fostu pétr'a scandalului. —

Beiusia 9 Ian. 1871.

(Semne de viétia nationale.) Inca la anulu 1861 se incordasera romanii din Beiusiu a infintiá una societate romanésca, paremise sub modestulu nume de casina romana, inse de locu dela prim'a adunare, ce s'a tienutu intr'acésta cauza s'au despartitu fara de resultatu. De si de atunci incóce mai multi romani zelosi nutria ferbintea dorintia de a se vedé cu confratii sei adunati in vr'o reuniune curatu romana, totusi spre realisarea acelei dorintie nu s'a facutu alta, decatu ca inainté de trei ani mai multi romani avusera nefericit'a combinatiune de a intrá in casin'a cetatienésca, carea se

apropiá de cadere prin infintiarea altei societati cu nume destulu de cosmopolitu, déra in esentia maghiara (si la acést'a particepa preste 40 de romani mai vertosu cetatieni de rondu). Intrandu romanii in numeru insemnatu in casin'a cetatienésca o scapara de apunere. Combinatiunea mai multoru erá, ca prin participarea numerósa la casin'a amintita voru timpu in catuva spiritulu predominantu maghiaru dintr'ens'a si nu o voru preface in casin'a romana, totusi voru ajunge la paritate, inse s'au insielatu amaru, ca-ci casin'a totu maghiara a remasu pana astadi, limb'a conversatiunei, limb'a desbateriloru in adunari a remasu totu numai cea maghiara, bibliotec'a s'a inavatitu totu numai cu opere maghiare, literatur'a maghiara s'a partinitu din respo-teri pana candu cea romana s'a consideratu numai cá lipitura. In anulu d'antaniu de locu dupa intrarea mai numerósa a romaniloru, ce i dreptu se alesera mai multi in comitetulu incredintiatu cu conducerea afaceriloru, intre densii erau inse si de cei cu sentieminte bune, cum se esprima maghiarii. In alu doilea anu, dupa ce noi romanii eramu angagiati inca pre doi ani inainte, ne sufularamú a alege de preside pre unu romanu dechiaratu, déra patiramú fiasco infricosiatu, ca-ci cu pluralitatea de vr'o trei voturi nu numai se paralisara planurile nóstre de a ajunge la paritate fratiésca, ci si furamú insultati prin aceea, ca in comitetu se alesera totu maghiari si de lipituri vr'o trei de cei cu sentieminte bune (?). Acést'a fú buna lectiune pentru ai nostri, ca la alegerea din anulu alu treilea nici nu particepara. Se intielege de sine, ca acum comitetulu s'a alesu éra si cu desconsiderarea totala a romaniloru. (Asia va trebuie déca . . . R.)

Dupa atat'a batjocura si alte intemplamente insultatórie de natura mai privata, unulu dintre inteligentii din Beiusiu incepura a ventilá caus'a casinei in „Gazet'a Transilvaniei“ si in „Federatiune“ si in urma la serbarea aniversarei mórtéi fericitului Samuilu Vulcanu conducatoriulu societatii de lectura avú curagiulu a se folosi de ocaziune spre a vorbi despre necesitatea intruniriloru nationale, avendu inaintea ochiloru impregiurarile locale. Pucine dile dupa acést'a, pre a dóua diua de Craciunu se conchiamara la protopopulu gr. or. dlú Georgiu Vasileviciu mai multi barbati zelosi la o conferintia angusta in caus'a casinei. Aici desbatenduse obiectulu si luanduse in consideratiune impregiurarile nóstre se incredintiara ambii protopopi romani dd. Georgiu Vasileviciu si Augustinu Antalu, precum si advocatii dd. Ioane Vasii si Parteniu Cosma, se conchiame una adunare mai numerósa si pana atunci se compuna unu proiectu de statute, Actiunea déra s'a inceputu, resultatulu aterna dela imbracisiera caldurósa a publicului romanu din Beiusiu si districtu. Se operamú, cá zelului cunoscutu alu numitiloru domni se i succéda a delaturá indiferentismulu, ce necoplesise, pentru carele amú fostu desu infierati in publicu. De cumva si acestu pasu ar' remané fara folosu, sierbéscá aceste date seci de materialu pentru istori'a desvoltarei nóstre nationale.

„Unu romanu.“

UNGARIA. „T.“ In sied. dietei din 10 Ian. a. c. cal. nou s'au presontatu acelu recursu alu congresului nostru besericescu gr. or., care din derogatoria l'au asternutu par. nostru metropolitu Andreiu, si tractéza despre aceea, ca diet'a tiereli legea XXV din an. 1868 se o modifice intr'acolo, ca pamenturile besericesci se se elibereze de platierea contributiunei, pentrucá preutii nu suntu proprietarii acestor'a, ci numai usufructuari, si asia preutii se plátésca dupa aceste pamenturi — portiuni canonice — numai contributiuni de venitu. —

Adunarea deputiloru

Romaniei libere, siedinti'a din 7 Dec. v. 1870.

(Urmare.)

Se cere inchiderea discutiunei. — Se pune la votu inchiderea discutiunei si se respinge.

D. presiedinte: D. Vernescu are cuvintulu.

D. Vernescu: Eu nu mai amú cuvintulu.
D. presiedinte: Atunci d. Candiano are cuvintulu.

D. Candiano: Cedu dlui Cogalniceanu.

D. M. Cogalniceanu: Dloru, paragrafulu alu patruea din acestu proiectu de adresa cuprinde cuvintele urmatórie. . . .

D. G. Vernescu: Nu este in discutiune paragrafulu alu patruea.

D. M. Cogalniceanu: Socotescu, ca onor. d. Vernescu, care nu a voitú se vorbéscá, va bine voi a -mi permite se vorbescu celu pucinu eu, si pentru paragrafulu alu treilea se citeacu pe alu patruea, care este in strinsa legatura cu acela, de óre ce discutiunea a fostu in privinti'a neutralitatii si **simpathieloru** nóstre.

Voci: Dá, dá.

D. M. Cogalniceanu: Asia déra, éta ce vedemú in paragrafulu alu patruea.

„Cá si Mari'a Ta nu vomú uitá nici odata adenc'a recunoscintia ce suntemú datori a pastrá pentru o natiune nobila si generósa, care a versatu sangele filoru sei pentru emanciparea Romaniei, si care prin legaturile sale de ginta are unu titlu mai multu la simpathiele nóstre. Representantii natiunei inse adencu patrungi de diferinti'a ce se cuvine se aiba pentru tóte puterile, cari garantéza astadi positiunea nóstra politica, au satisfactiunea intima de a sci, ca n'au facutu nimicu spre a demeritá de densele.“

Dloru, declaru, ca -mi place a vedé cu recunoscintia pentru comisiunea, care l'a redactatu acestu paragrafu din proiectulu de adresa. Acést'a e respunsulu ce dau la imputarile facute mie de on. d. Ionescu, care a disu, ca eu m'asi fi esprimitu in contra proclamarei de neutralitate si de simpathia.

Totu asia amú votatu si paragrafu alu doilea din acestu proiectu, unde se vorbesce de unu votu alu adunarei. Si astfelu fiindu, dlóru, nu -mi voi permite a alunecá pe teremulu diuarielor, pentru ea, catu pentru mine, nu potú primi teori'a aceea cá la acésta tribuna se vina se se discute cutare articulu din cutare diuaru, care s'ar atribucutarui séu cutarui deputatu; ca-ci, déca ne amú pune pe teremulu acest'a, unde amú merge? Atunci -mi asi permite si eu se atribuiu cutare articulu din diuariulu „Tiór'a“ cutarii persóne si se lu discutu, si nu credú, ca ar' fi bine acést'a.

Aici suntemú deputati, nu diuaristi, si nu ne este permisú se scrutamú intentiunile cutarii persóne din acestu parlamentu, si cu atatu mai multu, ca regulamentulu nostru chiaru ne interdice procesele de tendintie si calificarile de intentiuni.

Eu -mi voi permite numai de a citá unu faptu, de care a facutu mentiune onor. d. Georgiu, tocmai cu ocaziunea darii acelui votu de neutralitate simpathica. Dsa a disu atunci, ca regreta, ca nu se afla facia d. Cogalniceanu, ca-ci eu pe atunci eramú in Franci'a. Si acum se -mi dati voia a laudá aici, fara a fi calificatu, ca -mi a datu vreo decoratiune, pe unu ilustru diplomatu alu Franciei, care in totudéun'a ne a sustienutu, si a ve spune, care este politic'a, pe care o astépta dela noi **Europa** si in deosebi Franci'a.

Dloru, mai inainte de a intrá eu in ministeriu acum in urma, si pe candu inca erá onor. d. Brateanu la putere, aflandu-me in Franci'a, amú vrutu se amú cunoscintia si de chipulu de vedere alu guvernului francesu in privinti'a situatiunei Romaniei si de aceea ce se imputa guvernului dlui Brateanu, si amú solicitatu o audientia dela marchisulu de Moustier, atunci ministru de interne alu Franciei, acelu barbatu de statu, care a ajutatú fórté multu in timpuri grele pentru a ni se garantá drepturile nóstre autonóme.

D. C. Racovitia: Si care ne combatea la 1868.

D. M. Cogalniceanu: Déca d. de Moustier a fostu in contra nóstra, apoi; atunci nu sciu pe cine voi mai gasi, care se éa pentru noi, onor. d. Racovitia se -mi permita a i spune ce a facutu marchisulu de Moustier pentru Romani'a. Déca marchisulu de Moustier nu a facutu nimicu pentru noi, atunci ar' trebui se dicemú, ca nici Napoleon nu a facutu nimicu.

Sciti, dlóru, ca déca Moldov'a a pututu fi consultata asupra unirei si asupra adevatereloru sale dorintie, acést'a o datorimú marchisului de Moustier, care a prinsu scrisorile lui Vogoride; ca-ci imperatulu Napoleon numai aratandu reginei Angliei la Windsor acele scrisori, a pututu dobandi stricarea alegeriloru de sub Vogoride. Si onor. d. Ionescu, care se aflá la Bruxelles, si care redigiá „Stéu'a Dunarei“, ar' puté se ve spuna si mai bine decatu mine ce rolu au jucatu atunci agentii si consiliarii

imperatului Napoleon, între cari eră și marchisulu de Moustier. . . .

O voce: Nu eră atunci ministru de externe.

D. M. Cogalniceanu: Eră în consiliulu imperatului, și în urma ambasadoru la Constantinopole.

Si marchisulu de Moustier se plangea de ministeriulu dlui Brateanu, nu ca nu eră unu ministeriu occidental s'eu ministeriu francesu, d'era pentru ca lu credea, ca eră unu ministeriu, care urmă o inspirațiune a altoru puteri, și -mi dicea: **Dle, Franca nu ve cere se fii francesi; inse nici odata Franca nu p'ote permite că guvernulu romanu se fia unu guvernulu rusescu ori turcescu ori prusianu; ci Franca cere că se fii romanii.**

Acést'a este, dloru, și opiniunea mea, că se fimu romanii în t'ote ocasiunile, și se nu fimu nici pentru politic'a occidentale, nici pentru cea orientala, și se fimu pentru politic'a romanésca (aplaude). Acést'a este dloru opiniunea mea, și acésta opiniune o vedu reproducu și în paragrafulu alu treilea și alu patrilea și de aceea -mi amu esprimitu recunosciinti'a pentru redactiunea comisiunei.

Vinu acum la obiectulu nu alu unei interperari, d'era la obiectulu respectuóseloru mele întrebări, ce amu avutu onóre se facu guvernului, și la cari întrebări guvernulu nu -mi a respunsu. Dloru, amu declarat de mai înainte și o declaru și acum, ca eu nu voiescu se facu cestiuni de partite, ci voiescu se sulevezu o cestiune eminentamente nationale, și înainte de t'ote dorescu că adunarea se fia în deplinu acord cu guvernulu, dupa cum și speru, ca este și va fi în o asemenea cestiune, și de aceea voiescu se me espicu.

Dloru, la anulu 1854, s'a nascutu conflictu între Rusi'a și Turci'a, în privinti'a cheiloru besericeii dela Ierusalimu, și victim'a acelu conflictu, amu fostu noi cei antai; ca-ci, precum sciti, principatele au fostu luate că zalogu de catra guvernulu rusu. După acést'a a intervenitu lupt'a din Crimea și apoi tractatulu de pace dela Parisu; și de atunci și pana acum, adica dela 1857 și pana la 1870, amu vedutu, ca guvernulu rusescu totudéun'a repunendu politic'a sa vechia și adoptandu o politica noua, a fostu în t'ote impregiurările alaturi cu Franca mai la t'ote operatiunile regenerarei nóstre nationale; a fostu alaturi cu Franca, la conferintiile dela Vien'a, precum și la congresulu din Parisu. Apoi la Constantinopole, candu s'a proclamatu unirea principatelor de catra ambele adunari la anulu 1862, guvernulu imperiale rusescu a fostu alaturi cu guvernulu imperiale alu Franciei, spre a recunosce acestu faptu.

După 13 ani, nasce astadi unu conflictu între Rusi'a și puterile mari, revendicarea drepturilor sale de suveranitate deplina în interiorulu imperiului seu, ne mai voindu marginirea ce i s'a facutu prin tractatulu de Parisu pentru fortificatiunile Sebastopolului, și ne mai putendu primi se fia marginita de a avé o flota în interiorulu mării negre; teorie ce vedemu, ca revendica astadi si Americ'a, ca marile suntu ale tuturoru natiuniloru, și ca fiecare natiune are dreptulu de navigatiune pe densele.

Noi, poporu micu, poporu modestu, d'era avendu o misiune nu numai dela Dumnedieu, d'era care ne este impusa și de tractatulu dela Parisu, nu ne este permis noa se luamu parte în asemenea conflictu mare, de acolo unde interesulu nostru este în jocu. Asia fiindu, amu disu dloru ministrii, conflictulu dintre Franca și Prusia, eră cestiunea de sentimente naturali ale romaniloru; guvernulu, în manifestarea acestoru sentimente a l'uat parte, s'a unitu cu votulu camerei. În conflictulu dintre Turci'a și Rusi'a, nu suntu numai sentimente, suntu interese interese mari, interese nationale, ecistinti'a nóstra politica.

În trei note ce guvernulu imperiale alu Rusiei, a datu catra puteri, argumentele sale despre violarea tractatului de Parisu, le a l'uat în transformările politice, pe cari le a avutu Romani'a, transformari, care scim, ca s'au facutu cu consimtiementulu puteriloru, pe bazea vechiloru nóstre tractate, și mai cu deosebire a tractatului de Parisu.

Permiteti-mi, dloru, a ve dá citire tectualeloru vorbe ale primei note a principelui Gortschakoff, care este acést'a:

„Tractatulu din 18 (30) Martiu 1856, n'a scapatu nici de derogatiunile ce au l'uat parte cea mai mare din tractatiunile europene, și în presentia, caror'a ar' fi deficile a afirmá, ca dreptulu

scrisu, fundatu pe respectulu tractatelorú cá basa a dreptului publicu și cá regula a reporturiloru dintre state, -și a conservatu aceeași sanctiune morale, a putut'ó avé în alti timpi.

S'au vedutu principatele Moldov'a și Valachi'a, a caroru s'orte se ficsase prin tractatulu de pace și prin protocoléle subseculanti, sub garanti'a mariloru puteri, indeplinindu unu siru de revolutiuni, contrarii spiritului cá si literiei acestoru tractatiuni, și cari le au condusu mai antai la unire, și apoi la chiamarea unui principe strainu. Aceste fapte s'au produsu prin invoirea Portii cu adesiunea mariloru puteri, s'eu celu pucinu fara cá acestea se fia judecatu necesariu a face se se respecte hotariile lorú.

Representantulu Rusiei singuru a redicatu vocea spre a aratá cabinetelorú, ca prin acésta tolerantiá, ele se puneau în contradictiune cu stipularile espicate ale tractatului.

De buna séma, ca déca aceste concesiuni acordate uneia din nationalitatile crestine ale orientului resultau dintr'o întielegere între cabinete și P'orta, în virtutea unui principiu aplicabile pentru t'ote popórele crestine ale Turciei, cabinetulu imperiale n'ar fi pututu decatu se le aplaude. Inse ele au fostu esclusive.

Cabinetulu imperiale a trebuitu d'era se fia în uimire vedindu, ca abia în cativa ani dupa inchierea sa, tractatulu din 18 (30) Martiu 1856, putuse se fia calcatu nepedepsitu într'un'a din clausele sale esentiale în faci'a mariloru puteri întrunite în conferintiá la Parisu și reprezentandu, în totulu lorú, inalt'a autoritate colectiva, pe care repausá pacea Orientului“.

D. N. Blaremburg: Acést'a este sprijinulu care ni s'a datu de Rusi'a?

D. M. Cogalniceanu: Acést'a este cercularéa d'antai a principelui Gortschakoff.

În a d'ou'a cerculare se face o **imputare** puteriloru, **ca au restauratu** la gur'a Dunareii de diosu unu statulu dusmanescu Rusiei.

În a trei'a nota, cá respunsu la not'a comiteului Beust, se dice asia:

Catu pentru calcarile speciale, la cari a fostu supusu tractatulu dela 1856, apoi contele Beust -mi va permite, a nu me opri la obiectiunea, ca Moldov'a și Valachi'a n'au subsemnatu insele acelu tractatu. Provinciile, asia cum stau în reporturi de vasale catra P'orta, nu puteau d'era se apara cá parti contractante la nisce tractate, ce s'au inchiatu între puterile cele mari. Ele au remasu departe de densele și nu se potu face responsabile pentru calcarile, la cari au servitu de preteccu, candu au facutu revolutiuni interioare sub influinti'a unoru pasiuni locale.

„Calcareá tractatului consta mai cu séma în faptululu, ca puterile mari într'unite în conferintiá, dupa ce au datu fara nici unu folosu sentintie, prin care se condamna faptele implinite în cele din urma totu le au toleratu și le au recunoscutu, cu t'ote, ca erau contraria spiritului cá si literiei tractatului dela Parisu și cu t'ote, ca plenipotentiarulu Rusiei a aratatu, ca acésta tolerantiá se afla în contradicere flagranta cu dispositiunile tractatului.

Acésta calcare nu slabi numai ide'a generale de dreptu. Prin consecintiile ei se modifica positiunea basenului mării negre, introducundu acolo unu alu **treilea statulu termuralu**, neprevédutu, care, unitu fiindu cu anin'a continentului printr'unu resou de cai comerciali și strategice p'ote se ajunga la o insemnata politica, care nu sta în nici unu reportu cu întinderea sa geografica.“

Domniloru, ori catu amu voi se dicemu, nu putemu face altmintreá decatu a vedé în aceste trei note o **invinovatiune** morale, déca nu mai multu, care se aduce transformariiloru nóstre politice. Vedindu acést'a, amu socotitu de datori'a guvernului și a t'ierei, cá în chipulu celu mai modestu, celu mai prudentu, celu mai moderatu, d'ér' totu deodata și celu mai energicu; ca-ci suntemu pe teremulu drepturiloru nóstre, se facemu respectuósele nóstre observari la not'a principelui Gortschakoff, aratandu cu istori'a în mana, cu conventiunea, cu tractatulu de Parisu, ca apreciarile sale, de si' ale unui diplomatu inaltu, ilustru, inteligentu, nu suntu inse conforme chiaru cu actele predecesoriloru sei dela conferinti'a Vienei, dela congresulu din Parisu, în fine cu politic'a guvernelorú Rusiei dela 1858 pana astadi. — (Va urmá.)

S'a denumitu agentu la Constantinopole d. I. C. Balaceanu. — Camerele voru reincepe lucrările numai dupa 22 Ian. nou. Acum la curte se tiend balu, în care erau reprezentate t'ote plasele. Domnulu și Dómnă au l'uat parte și la jocu pana catra 3 óre. —

Novissimu. Tel. Operatiunile gen. Bourbaki au avutu succesu. „Tages-Presse“ din 11 Ian. scrie, ca generalulu Werder i s'a taiatu lini'a de retragere. — Ostiri francese au ajunsu pana la Altkirch (lenga Basel, aprópe de Germani'a, de Baden). „Presse“ scrie din Berlinu, ca asedeara Belfortului se va parasu.

Bordeaux 16 Ian. (ofic.). Gen. Bourbaki reportéza, ca în 15 t'ota diu'a s'a luptatu și séra a ocupatu Montbelliard (aprópe de Belfort), în 16 éra lupta și speréza, ca va inainta, cu t'ote, ca dusmanulu e cu putere mare.

Gen. Chancy repórta în 15 Ian., ca numai centrulu lui s'a retrasu din lupta, d'era corpulu 21 a l'uat prusiani prinsu, între cari și unu maioru.

La Parisu se facura esiri în 13 și la Le Bourget, Drancy, Meudon și Clamart fura respinse, ori se retraseru.

Brucsel'a 15 Ian. Gen. Faidherbe se afla la Albert, unde ei sosescu mereu ajutória dela Cherbourg.

Din Germani'a ér' mai mergu masse mari de ostasi la macelari'a din Franca. —

Pest'a 17 Ian. Ambasadorulu pruso-germanu sosi aici, fú de facia la siedintiile camerei și conferi cu c. Andrassy. În delegatiuni curge desbateréa în obiectulu armareii. „Pesti Napló“ combate opiniunea, ca armat'a statatória n'are mai mare prestigiu, decatu armatele entusiasmului, cum suntu cele francese, care nu se potu compara cu nime, ca-ce lupt'a lorú vine din desperatiune; ma din multa credintiá în poterea sa și din resolutiunea de a invince, și a nu mai fi sclavu. —

Conflictéle în delegatiuni esu pe facia. Nentii dau se stérge bucurosu din bugetulu armatei, care se pretende de min. comunu de resbelu Kuhn, pre candu deleg. maghiara vre se lu primésca întregu.

Nr. 52/pr. 1871

2-3

Concursu.

Pentru suplenirea posturiloru de notari comunali devenite vacanti în armat'oriele statiuni se escria concursu pana la 20 Februaru a. c., si adica:

1. Notariatulu din Vistea inferioare pentru acest'a comunitate, Besimbaculu și Sambat'a inferioare cu salariu anuale în bani de 230 fl. v. a. si cortelu liberu în Vistea inferioare cu statiune.

2. Notariatulu din Lis'a cuprindiendu afara de acesta statiune comunele Posiort'a, Ludisioru și Vovodenii mari și mici cu salariu anuale în bani de 320 fl. v. a. si cortelu liberu.

3. Notariatulu din Cuculat'a impreunatu cu comunele Lupsu'a și Coman'a inferioare cu salariu în parati 280 fl. v. a. si cortelu liberu în statiune.

Concurentii la aceste posturi voru asterne suplicele sale scrise de propri'a mana la oficiolatul districtuale în Fagarasiu pana la terminulu pusu si voru documentá moralitatea, studiele, praceá si cunosciinti'a limbelor patriei, apoi voru aratá etatea si comoratiunea, asemenea voru dechiará, déca suntu aplicati a primu în casu ori care postu din cele de susu, nefiindu alesi în loculu ce ceru.

Juristii si maturisanti suntu scutiti de ecamenu, éra alti concurentii se voru supune unui ecamenu riguros, de capacitate, pana a nu intrá în postu.

Fagarasiu în 10 Ian. 1871.

Din siedinti'a oficiolatulului districtuale.

CURSURILE

la bursa în 17 Ian. 1871 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85 $\frac{1}{2}$ cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 96 „ „
Augsburg	—	—	121 „ 75 „ „
London	—	—	124 „ 10 „ „